

ANTON GARCIA ABRIL (1933)

Cantos de Pleamar

El títol del discurs d'ingrés a la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando d'Antón García Abril, *Defensa de la Melodía*, implica tota una declaració de principis. Dintre de la seva generació, el compositor de Teruel ha acomplert la importantíssima funció de mantenir viva una tradició compositiva que romanía fidel a una sèrie de principis, entre els quals el cultiu de la melodia no era ni l'únic ni, potser, el més important. El prestigi i la pressió de l'avantguarda i dels llenguatges més progressistes va arribar a ser tan gran, al llarg dels anys 70 i 80, que el fet d'haver restat fidel a les lleis de la tonalitat i de les seves estructures formals suposa una actitud gairebé tan audaç com la dels pioners de la ruptura amb aquesta mateixa tradició.

Les conseqüències d'aquesta actitud de García Abril, independentment de tenir sempre els valors segurs de la sinceritat artística i de la fidelitat amb un mateix, es veieren ampliades per la seva condició de mestre que, com a catedràtic de composició del Real Conservatorio de Madrid, va exercir –i continua exercint– una influència considerable en les generacions de compositors més joves. El fet que García Abril hagi acomplert aquesta funció des l'actitud moderada, afable i oberta que li és consubstancial, sense projectar la més petita ombra de sectarisme, sense fregar ni remotament cap tipus d'actitud bel·ligerant o –encara menys– reaccionària, tot limitant-se a escriure la música que la seva inspiració li dictava i a transmetre l'excel·lent ofici que posseeix, ha estat una sort que ha evitat considerablement el possible enrariment del clima compositiu espanyol.

Músic dotadíssim, director i pianista considerable, autor de gran quantitat de música per al cinema, l'escena i la televisió, que s'afegeix a un catàleg ric i significatiu, la figura de García Abril va prenent força amb el temps, a mesura que cedeix la tensió entre antics i moderns que ha caracteritzat la creació dels darrers lustres, com en tants altres moments crítics de la història de la música.

Res de més útil per acostar-nos a la natura i a l'origen de l'obra de la nostra vetllada, *Cantos de Pleamar* –una de les darreres creacions

de l'autor–, que les paraules escrites pel mateix García Abril amb motiu de l'estrena de l'obra:

“No és la primera vegada que m'acosto a cantar la Natura per crear una música que s'apropi a l'expressió d'aquells fenòmens naturals de l'univers que ens fan estremir per la seva bellesa i magnitud en contemplar-los en el seu ordre superior d'una creativitat d'aleatorietat infinita.

En la meua obra Cantico delle Creature (1964), a través dels textos de Sant Francesc d'Assís, m'acosto a la creació tot cantant el Sol, la Lluna, les Estrelles, el Vent, l'Aigua, el Foc, la Terra.

Posteriorment, el 1990 escric Cantos de plenilunio per a flauta i piano i, ara, tot donant continuïtat a aquest desig de cantar l'univers, sorgeix Cantos de Pleamar, escrita exclusivament per a orquestra de corda.

En aquest Cantos de Pleamar, el meu apropament a la Creació no és exempt d'un sentit cosmosòfic, a través d'un sentiment de l'univers, des d'una sensibilitat propera als principis místics i contemplatius.

Cantos de Pleamar vol ser decididament una pàgina lírica, la veu de la qual s'escolta com un petit càntic espiritual del cosmos, un cant a la plenamar en el sentit més líric. La plenamar poètica, plena d'impulsos de plenitud, la plenamar inspirada i litúrgica.”

La partitura, en un sol moviment –que s'articula en diverses seccions, sempre sobre la base del ritme ternari– es complau, més que en el descriptivisme paisatgístic, en el misteri i caràcter obsessiu de la marea, representat per un disseny rítmic de *negra-negra amb punt-negra* que funciona com a cèl·lula motívica de l'obra. Encara que ocasionalment l'harmonia pugui denotar algun deute remot amb l'estètica impressionista –i amb aquesta tradició “còsmica” que arrenca de *Els Planetes* de Holst– i encara que existeixin mínims detalls descriptius –com el ris de les ones dels sisets del començament–, el vertader leitmotiv de la partitura és el pols del mar.